

SPF Falubygden på Hjälmare kanal

En för många ganska okänd företeelse är de gamla kanaler som finns här och där i Sverige. Den äldsta av dessa är Hjälmare kanal som byggdes redan 1629 på initiativ av Gustav II Adolf och blev invigningsklar 1639. Den sammanband en del mindre sjöar och byggdes om flera gånger. Nuvarande sträckning är mellan Arbogaån och norra stranden av Hjälmarens. Farleden är cirka 14 km, varav 8,5 km är grävd kanal.

Dit for i den heta julivärmen ett 50-tal medlemmar i SPF Falubygden. Det ärevördiga fartyget M/S Tor embarkerades för drygt fyra timmars båtresa. Vi serverades en utsökt måltid medan vi beundrade den omgivande jordbruksbygden. Vi lyftes summa 22 meter genom de nio slussarna och det var fascinerande att se när slussportarna stängdes och öppnades, hela tiden med handkraft av de raska slussgossarna.

Vi gled fram genom högstammig granskog omväxlande med rikligt med ekar och lärkträd som användes bl a för pålning av kanalkanten och reparation

av slussar. Vid Hjälmare Docka finns ett besökscentrum med permanentutställning, café och souvenirbutik och även gästhamn för fritidsbåtar.

Vid framkomsten till Notholmen väntade vår buss för en skön färd genom det sommarfagra

landskapet hem till värmen i Falun. Vi hade tur med vädret, men en stund efter hemkomsten kom regnet, som kändes välkommet efter en av sommarens hetaste dagar .

Vi tackar våra reseledare Ruth och Gunnar och fartygschefen som guidade under resan.

En i allo lyckad sommarutflykt i historisk miljö!

Text: Hans Nilsson

Foto: Maud Nilsson

Lyckad vin- och sparrisresa

Intresset för gemensamma långresor har blivit stort bland SPF Dalarnas medlemmar. Senaste exemplet är vin- och sparrisresan till Pfalz i Tyskland och Alsace i Frankrike. Nära 50 medlemmar deltog, de flesta från SPF Falunbygden.

Resan bjöd på en fantastisk upplevelse under åtta dagar med kluriga tävlingar i bussen, mängder med vinprovningar och intressanta upplysningar om både tysk och fransk vinhistoria. Vi fick veta mycket om förhållandena under de båda världskrigen som berört Pfalz och Alsace på ömse sidor om nationsgränsen. Vi upplevde också den vackra naturen och de idylliska byarna.

Resan inleddes i Falun mot Göteborg, vidare med båt till Kiel, och därefter buss genom Tyskland till Frankenthal och hotell Achat i Pfalz, som blev vår bas under hela resan. Staden grundades 1771 och har ca 50.000 invånare.

Efter en inledande shopping i Frankenthal med besök på det stora grönsakstorget, fyllt med nyskördad sparris, gjorde vi varje dag utflykter längs ”Deutsche Weinstrasse” till olika vingårdar med hjärtliga och välkomnande ägare som stolt visade upp sina produkter med vinprovningar, nästan uteslutande vita viner. Vi fick en tur med traktor och vagn till nyutslagna vinberg och sparrisodlingar. En dag var vikt för vinfest i byn Meckenheim med mat och vin enligt eget tycke och smak och en heldag med vin- och sparrisvandring i ett stort vinområde med olika stationer med vin, kaffe eller mat.

Sista dagen var målet Alsace, det berömda vindi-
distriktet i Frankrike. Vi började med ett besök på ett gammalt krukmakeri och fortsatte upp i bergen med vinprovning hos två vinbönder. På alla vingårdar fanns givetvis möjlighet till inköp av provade viner och detta utnyttjades flitigt av deltagarna.

Nöjda med en trevlig och givande resa vände vi åter till Sverige och Falun via Kiel och Göteborg.

Text: Inge Relefors Foto: Stig Hellberg

SPF Falubygdens och Vuxenskolans studiecirkel under våren om Åland, *Från Gynna till färjeläge på 6 000 år*, lockade många deltagare och avslutades med en studieresa till Åland i maj. Så här rapporterar Sven-Charter Kihlén:

I början av året satt Pia Ekström och jag och funderade på att köra en studiecirkel om Åland som skulle avslutas med en studieresa dit. Intresset för studiecirkeln var stort men lokalerna begränsade antalet deltagare. Vi erbjöd alla som anmält sig till studiecirkeln att följa med. Det blev fjorton SPF-are som reste med Viking Line till Mariehamn och Åland.

Åland hade förberett sig ordentligt inför vår ankomst och skrudad sig i sin allra bästa försommarskrud – strålande solsken, sommarvarmt, blommande äppelträd, gullvivor och orkidéer. Och som gräde på moset hade vi två jättebra och kunniga guider.

De två första dagarna åkte vi runt i buss och besökte Kastelholms slott, fri-luftsmuseet Jan Karlsgården (Ålands svar på Skansen), Vårdö, Bomarsunds fästning ("Nordens Gibraltar"), Geta med sina äppelodlingar, Postmuseet på Eckerö och batterierna från 1:a världskriget i Sålis.

Tredje dagen guidades vi på fyrmastbarken "Pommern" av Gunilla Segel-

man och Ålands museum där vi kompletterade våra åländska kunskaper ytterligare.

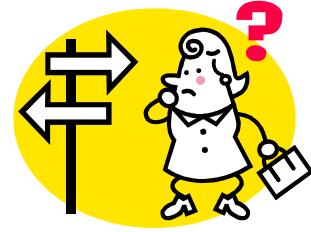
För Pia och mig gav det mersmak så nu ska vi fundera på fler studiecirkelar med avslutande resa till nästa år.

*Text och foto:
Sven-Charter Kihlén*

Deltagarna vid Kastelholms slott.

Bildgåtan – de rätta svaren

Lyckades du hitta rätt bland dörrarna i förra numrets bildgåta? Här är svaren:

A: Studenternas hus på Åsgatan
F d Stadshotellet, uppfört 1877-78.

B: Trotzgatan 3
Byggnaden uppförd 1905 efter stadsarkitekten Klas Bomans ritningar.

C: Gamla Televerket, numera Masmästaren m m på Åsgatan
Uppfört i tysk renässansstil 1902 för Riksbanken.

D: Resia resebyrå i Centralpalatset, som uppfördes 1897 efter falufödde arkitekten Ferdinand Bobergs ritningar, ursprungligen i jugendstil med burspråk och målade dekorationer på fasaderna.

E: Gamla gamla Systembolaget, numera Hotell Bergmästaren
Byggdes 1931 och inrymde ett av Sveriges första systembolag.

F: Åsgatan 10, bostadsrättsföreningen Trekanten. Här låg det s k Bergmästarens arkiv, som revs på 1960-talet.

G: Hammars konditori
Huset troligen uppfört 1775. Sveriges äldsta bevarade konditori (från 1898).

H: Landshövdingeresidenset, byggt på 1730-talet. 1792 tillkom bl a en paradgård i sengustaviansk stil.

I: Rådhuskällarens förråd under Rådhusgården
Rådhuset är stadens äldsta stenhus (byggt 1643-47), kyrkorna undantagna.

J: Kronobränneriet
Faluns största byggnad av kopparslaggflis, från omkring 1780, avsedd för brännvinstillverkning. Senare magasin och centralarkiv åt Bergslaget. Nu magasin för Dalarnas museums samlingar.

K: Stora Ensos kontor på Åsgatan, f d Bergslagets huvudkontor, byggt 1766, om- och tillbyggt 1819, 1905 och 1957.

L: Kristine kyrka (detalj av porten)
Uppförd 1642-55 som "den nya stadens kyrka", sedan den gamla kyrkan (Stora Kopparbergs kyrka) blivit för trång. Restaurerad 1905.

M: Länsstyrelsens huvudentré, Åsgatan
På samma tomt låg länsstyrelsens äldre kontorsbyggnad (f d Kronohospitalet från 1778) som revs 1963. Huvudentrén tillkom 1993.